

СПІВБУТТЄВІСТЬ ТЕКСТУ

До 20-річчя Рівненської обласної організації НСХУ

Аліса Ніколаєва
кандидат культурології

Рівненська обласна організація НСХУ відзначила свою 20-ту річницю. Ювілей завжди зобов'язує до підсумків, а ювілей творчий, — ще й до постановки проблем, що розкривають сутнісні аспекти самовизначення творчого об'єднання в даному йому часопросторі й самотність створюваного ним художнього тексту, який, при усьому розмаїтті індивідуальних творчих висловів, характеризується певною єдністю і закликає до інтерпретації.

З нагоди ювілею 26 листопада у виставковій залі Рівненської обласної організації НСХУ відкрилась ювілейна виставка творів рівненських мистців.

Традиційним для аналізу європейського мистецтва є протиставлення двох ліній, — «рацію», що бере початок у творчості Пуссена і в ХХ ст. отримує сучасну кодифікацію в полотнах Сезанна, та «емоцію», вкорінену в колористичній стихії Рубенса і переосмисленою Матіссом. У тексті рівненської експозиції в розгортанні цієї колізії вирізняється два полюси. Один із них формується пластикорефлексіями І. Гуменюка («Пробудження», «Пейзаж із волами»), Н. Пушкар («Осінь»), Л. Гвоздинської («На хвилях часу»), М. Ліханова («Маски і пов'язка», «Прозріння. Скульптор О. Музичук»). Інший, — визначений колористично експресивними, пластикоподібними композиціями О. Безюка («Літо твоєї молодості»), та пейзажем М. Сівака «Кам'янець-подільський турецький міст». Якщо доповнити це протиставлення координатами «традиційність—новаційність» та визначенням міри відкритості тексту до інтерпретації, то у просторі між вказаними полюсами опиняться роботи, в яких традиційний жанровий мотив пейзажу та натюрморту розвивається в багатопланових і глибоко

авторських змістових співвіднесеннях (О. Самчук «Опівночі», «Ранок у Карпатах», І. Жилка «Вона прийшла»), а також твори, в яких традиційні мотиви отримують глибоко індивідуальні пластичні прочитання (пейзажні роботи Р. Звягінцева, О. Годуна, Ф. Бобріка, О. Бобришева, В. Гвоздинського, В. Колосова, Є. Чорного, А. Мартиненка, натюрморти І. Жилки; пластика П. Подольця, М. Йориша). Іншу групу складають роботи, в яких філософські візії споконвічних тем визначають новаційну образформу, відкрити до розвитку та остаточного здійснення у глядацькому сприйнятті: В. Гвоздинський «Коло життя», С. Руднев «Прощавай», скульптурні пошуки М. Сівака («Ікар») та В. Стасюка («Вертикаль свідомості»). Змістопластичні колізії тексту ювілейної виставки є загальними для розвитку сучасного мистецтва, проте у рівненському художньому осередку їх звучання отримує свою особливу і вагому інтонацію.

Нечисленним, проте яскравим є декоративно-ужитковий розділ експозиції, представлений гобеленами Т. Лукашевич, І. Токар, П. Липової та керамікою В. Чернієнко. У стилістично вишуканих гобеленах Т. Лукашевич художня форма ніби викристалізовується із глибин філософських рефлексій. У творах мисткині помітний той аристократичний лаконізм формотворення, що притаманний лише зрілим самотнім мистцям і ґрунтується на глибокому особистісному переживанні художньої традиції.

Підкреслено вагомою та герметично самодостатньою є скульптурна форма творів П. Подольця, що підпорядковують простір своєю споглядальною статичністю. У роботі «Муза» помітна та просвітлена утаємниченість і гармонійне поєднання пластичної наповненості форми з витонченим декоративізмом лінії, що були характерні для скульптурних образів архаїки. У виконаному в дереві торсі енергія пластики жіночого тіла сприймається як відлита у скульптурну форму вітальна напруга Всесвіту.

Ювілейна виставка РООНСХУ має ретроспективний характер. Двадцять років існування спілки вбирають події, що похитнули і докорінно змінили те соціальне довкілля, на існування в якому приречене мистецтво. У різні періоди воно зазнавало спокус ідеологізму та випробувань економічної несвободи. Проте високий професійний рівень експонованих робіт ще раз засвідчує давню думку про те, що мистецтво у своєму протистоянні руйнації та хаосу здатне створювати гармонійну самотню реальність, за видимістю речей прозираючи їх істинні, ейдетичні першозмісти. ●

ПЕТРО ПОДОЛЕЦЬ
Муза, 2005
Пісковик

ОЛЕГ БАЗЮК
Літо твоєї
молодості, 2007
Полотно, олія

ГРИГОРІЙ ГНАТЮК
Небелівські
цитати, 1992
Полотно, олія